

RPG-distrikt Småland-Öland

Nätverket
**KPR lyssnar
på oss!**

Ett nätverk för dig som är intresserad av samhällsfrågor ur ett äldreperspektiv

Robotkatter och andra sociala robotar blir allt vanligare att använda i demensvården. Dessa robotar kan stimulera och skapa lugn. Men nu väcks också etiska frågor.

Vad händer om robotkatten uppfattas som levande?

Robot i äldreården en etisk utmaning

Inom demensvården blir så kallade sociala robotar allt vanligare som hjälpmedel för att dämpa oro och stimulera till samtal. De är designade att likna katter, hundar eller andra djur. Det är numera tekniskt möjligt att anpassa en robot efter de speciella behov som varje individ kan ha.

Kritiska röster börjar nu komma som menar att det är ett bedrägeri när den demenssjuke uppfattar roboten som levande.

Hur ska personalen hantera detta? Ska man låtsas att robotkatten är en riktig katt eller säkerställa att den demenssjuke förstår att det är en robot?

Gränsen mellan att vilseleda och aktivt uppmuntra en persons sätt att ge mening till sin situation är dock inte alltid lätt få ram.

Ett exempel:

Anna verkar uppleva kattens jamande och spinnande som en ljudmässig respons på hennes tilltal. Men roboten aktiveras inte av tal utan enbart genom taktill beröring genom trycksensorer.

Anna känner behov av att ta hand om katten och vill ge den mat och vatten. Hon vill försöka få tag på kattens ägare och blir orolig annars.

Skulle Anna komma åt volymknappen på kattens mage så skulle hon upptäcka att katten inte är levande.

Etisk fråga

SMER, Statens medicinska råd, anser att vårdpersonal aldrig får luras eller vilseleda. Varje ny teknik måste prövas och de etiska konsekvenserna utvärderas innan de börjar användas. Risk måste vägas mot nytta för varje person.

Det krävs samtycke och personen ska vara väl informerad innan ny teknik som robotar och övervakning används. Då krävs det att personalen är extra lyhörd och särskilt noggrann hur information ges.

Läs mer:

Robotkatter och vita lögnen i demensvården, Marcus Persson, Linköpings universitet, Clara Iversen, Uppsala universitet och David Redmalm, Mälardalens högskola

Robot i äldrevård etisk utmaning, SvD Brännpunkt, Barbro Westerholm m fl.

Nytta och risker med robotar, Demenscentrum, Kari Molin

I RPG:s policyprogram 2021 finns punkten Välfärdsteknik där det sägs
Att den personliga integriteten värnas och säkerheten stärks

Kom gärna med synpunkter på den etiska frågan att säga som det är att robotkatten inte är levande eller vilseleda genom det som beskrivs som "vit lögn"!